

DIARI DE SESSIONS DE LA **COMISSIÓ DELS DRETS HUMANS** DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DLPM 2000-1996

Fq.Con.núm. 33/27

VII legislatura

Any 2009

Núm. 18

Presidència
de l'Honorable Sra. María de los Ángeles Suárez i Ferreiro

Sessió celebrada dia 19 de maig del 2009

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

COMPAREIXENÇA del Sr. Valentí Gómez i Oliver, president de l'Observatori Europeu de la Televisió Infantil, per a l'elaboració de l'informe *Els drets dels menors davant les noves tecnologies i els mitjans de comunicació. Estat de la qüestió i propostes de futur.*

238

LA SRA. PRESIDENTA:

Senyores i senyors diputats, començarem la sessió d'avui i en primer lloc els demanaria si es produeixen substitucions?

Compareixença del Sr. Valentí Gómez i Oliver, president de l'Observatori Europeu de la Televisió Infantil, per a l'elaboració de l'informe *Els drets dels menors davant les noves tecnologies i els mitjans de comunicació. Estat de la qüestió i propostes de futur.*

Passam a l'únic punt de l'ordre del dia que consisteix en la compareixença del Sr. Valentí Gómez i Oliver, president de l'Observatori Europeu de la Televisió Infantil, per a l'elaboració de l'informe sobre "Els drets dels menors davant les noves tecnologies i els mitjans de comunicació. Estat de la qüestió i propostes de futur".

Li donam la benvinguda i feim una breu ressenya del seu *currículum vitae*, el tenen molt ampliat en els seus dossiers i jo, per tant, només faré una breu referència a la introducció. Valentí Gómez i Oliver va néixer a Barcelona l'any 1947, és llicenciat en filosofia i lletres i va realitzar estudis en el Centre Experimental de Cinematografia, amb Roberto Rossellini a Itàlia. Fins l'any 2003 va ser professor de llengua i literatura espanyola a la *Universita degli Studi Roma tre, Dipartimento di letteratura e comparate*, on ha treballat més de trenta anys. Col·laborador habitual de la premsa, President de l'Observatori de la Televisió Infantil. Des del 2007, *Cavaliere* de la República Italiana. Ha publicat obres de poesia, novel·la i assaig traduïdes a nombroses llengües. Tenen a continuació les seves obres, poesia, prosa, assaig i articles molt variats.

Sr. Gómez, té vostè la paraula per un temps aproximat de quaranta minuts. Quan vulgui.

EL SR. PRESIDENT DE L'OBSERVATORI EUROPEU DE LA TELEVISIÓ INFANTIL (Valentí Gómez i Oliver):

Moltíssimes gràcies, Sra. Presidenta. Senyores i senyors diputats, és per a mi un plaer i una obligació quan des del Parlament de les Illes Balears van pensar que podria ser adient venir a parlar aquí per a tots vostès, sobre aquest argument, per a nosaltres des de l'Observatori i en general per a algú que s'ha preocupat dels mitjans de comunicació, tan important com pot ser infància, joventut, mitjans de comunicació i noves tecnologies.

Faré una brevíssima introducció perquè després, atès que he estat tants d'anys a Itàlia i al món clàssic, he cridat les nou muses per poder fixar respecte a tota aquesta problemàtica, nous camps semàntics que són els que pensem que interessin a tothom i fer després d'aquests camps semàntics i tres invocacions, unes breus conclusions que seran cinc com els cinc dits de la mà.

No sé què hauran dit les altres persones que han intervingut, però hi ha una situació en general arreu del món de pedaços, és a dir, de solucions parcials. Avui venint aquí a Palma de Mallorca, a *El País*: "*los ordenadores no enseñan solos*"; a *La Vanguardia*: "*los menores están desprotegidos en el uso de los móviles*". És a dir, tots són pedaços que es van dient en els congressos, conferències a nivell nacional i internacional; en

canvi, pensem que de cara a fer entendre i rutllar aquest *password* de les TIC, de les noves tecnologies, cal proposar una acció harmònica, global, socialment compromesa, científicament discutida, perquè és molt fàcil dir: *informe Universidad de Villanueva*, els nens veuen això, un altre informe d'una altra banda, no, cal trobar solucions o com a mínim dades científicament verificades, la qual cosa és molt difícil. I tot això cívica i entès, ens estem referint a l'alfabetització mediàtica, el que diuen els anglesos, la *medial literacy*, l'educació amb comunicació, l'educació amb mitjans, és a dir, s'ha vist clarament que l'escola..., estem parlant ara de moment de l'escola, com a tal, cal que es recicli o que canviï els paradigmes. Però això no és pas gens fàcil.

De cara al futur, aleshores els proposaré a tots vostès una sèrie de preguntes, establertes en base a demanar ajut a les nou muses, la resposta de les quals correspondrà a cadascun dels àmbits i aquests àmbits veurem que són els que permeten que aquesta visió del món dels infants s'estableixi en bona part, aquí no estam parlant del principi de realitat freudià, en el sentit de dir "els nens veuen a través d'aquestes pantalles una realitat, que és la realitat", no, veuen una part completament..., jo no dic manipulada, però sí una part completament reelaborada, filtrada, quan en realitat les pantalles permeten aproximar-nos a aquesta realitat, però hi ha moltíssimes altres realitats i no només aquesta realitat virtual. Hi ha una realitat real, virtual, hi ha la realitat simbòlica, hi ha la realitat imaginària, que sembla, quan jo vaig criticar en el seu moment, pràcticament em van crucificar, vaig dir que Sardà era un dimoni en el sentit sartrià i en el sentit antròpic era un terrorista espiritual, llavors es va disfressar de dimoni, de terrorista espiritual ja li costava més; està destrossant l'imaginari d'aquests nois, perquè si vostès pensen que aquesta pantalla és "la veritat" o el que es pot anomenar veritat, si no veuen altres coses, quins són aquests models, quins són aquests referents, quin és el drama que Soraya perdi o no? Què vol dir tot això?, quin sentit té tot això? Estem parlant en un sentit principi de realitat freudià, no parlo de Hume, parlo de Freud.

Aleshores, ells ja estan construint, com deien els antics alemanys, ells estan construint el seu imaginari a base de tot això que veuen a les pantalles i és per això que ara nosaltres parlarem, tot apel·lant aquestes nou muses, de quins són els continguts, què passa en aquestes pantalles i sobretot, i esper que vostès ho puguin excusar, quins són aquests nous camps semàntics, els quals tota la problemàtica del món de la infància i joventut, mitjans de comunicació i noves tecnologies, abasten. Són nous camps que són una mica el que durant 13 anys aquest Observatori Europeu que ha gaudit dels millors expert del món, a nosaltres ens han fet molt poc cas, no només a Espanya, a nivell internacional molt més, però a Espanya molt poc perquè estant a Barcelona, s'ha de publicar en català, castellà i anglès. Ha vingut gent com Henry Jenkins, que vostès saben que és el més gran expert en videojocs. A TV3, aquest sap català?, no. Sap castellà?, no, doncs no el volem. Ha vingut Orozco, Fuenmayor, han vingut de la Xina. Bé, aquesta és la realitat, és així i aleshores seguim així.

Apel·lem les muses i després farem unes petites conclusions, que són cinc, i cada musa quan les hem cridat, hem d'anar a Palma, doncs fes-me tres preguntes i farem les tres preguntes. El que no els puc dir és quina és cada una de les muses, perquè això jo crec que ni elles ho saben: Clío, Calíope, Erato..., vostès saben perfectament les nou muses dels clàssics. Diuen que eren sis, onze, però jo penso que són nou.

En primer lloc, el primer gran bloc és nens, nenes i joves i llavors del món de la infància preguntem, de què parlen i què volen? Qui ho sap això? Molt poca gent. De què parlen els nens? Quan després feim investigacions, descobrim segons Ferran Cases de la Universitat de Girona, de les més importants a Europa, que totes les enquestes que han fet els darrers cinc anys eren falses, perquè els nens contestaven el que volien escoltar els adults i no servien de res. Segona. Com veuen el món? Què creen ells artísticament, però que no només quedi entre ells, sinó que puguin conèixer els adults? Com s'escolten mediàticament les seves veus? N'hi ha prou amb *facebook*? N'hi ha prou amb això? O és això un simulacre del que ells pensen que els adults volen veure? I finalment, com se'ls escolta la societat? Com els fa cas? Aquesta és la tercera, és a dir, la problemàtica d'aquesta relació no filtrada, no falsa, no de simulacre entre els joves i els adults.

Passem al segon gran element, si abans hem parlat de nens, nenes i joves, saben perfectament que els joves a Espanya fins als 18, malgrat ara hi ha aquesta problemàtica, amb aquesta llei de l'avortament. Entrem en el món de pares, mares i la formació. Vostès se'n recorden que el lema de la BBC fa potser 80 anys era *to form, to educate, to entertain*. Formar o informar, educar i entretenir. Aleshores, món de la formació, pares i mares. Preguntes que li fem a la musa, quins són aquests valors de la formació? On els trobem? Per això és tan important quan la gent lògicament riu d'això de Nokia, *connecting people*, però clar, Nokia *connecting people* ha fet un treball educatiu extraordinari. Finlàndia que ha quedat l'última o la darrera a Eurovision, estava fa 35 anys molt malament. I darrerament què van fer? El que havien fet abans Austràlia i Nova Zelanda que estaven molt aïllats, però que formaven part de l'imaginari anglosaxó que és treballar l'educació. I ara aquestes notes als diaris, clar, veim el que tenen els nens d'aquests països en ordinadors, no que tenen d'una manera formal, sinó que tenen d'una manera funcional, perquè posar un ordinador o el que sigui dins una classe no vol dir res, si el professor no en té ni idea, si no l'ha ajudat ningú i tothom li fot branca. Però clar, ells treballen, jo per qüestions familiars vaig molt a Austràlia i allà hi vas a l'estiu, per a ells és Nadal, a les vacances d'estiu que són el Nadal, nens des de 4 fins a 18 anys són a totes les biblioteques públiques, el sistema que tenen és brutal, treballant com bojos, les seves vacances és fer animació, fer dibuixos, fer xats, fer vídeos, preparar coses, fer diaris digitals, però després els encanta fer-ho en paper, no és veritat que el paper no es gasta a l'època d'internet, se'n gasta tal vegada més perquè tothom ho vol imprimir, ho vol veure. Aleshores aquesta educació és bàsica, és la primera.

La segona seria qui comparteix aquestes experiències educatives? Com es fa? Perquè clar, hi ha grans experiències no només a Balears, a Catalunya, a Espanya, al món, vostès poden pensar que en el tercer món no. Mirin, en el tercer món hi ha coses tan extraordinàries com l'experiència de Multirio, que és una empresa municipal de Brasil, 400 empleats, que fan amb

nens de les *favelas* que els tenen davant les oficines, nens de *favelas* que poden imaginar que són tots aspirants a *makakos*, els *makakos* són els criminals. I fan coses extraordinàries perquè aquests nens quan fan animació..., no saben llegir ni escriure, però quan fan animació, fan dibuixos, els encanta fer aquests dibuixos, volen fer els seus ídols *makakos*, *gánsters* i criminals. Però després diuen, on sóc jo? On és el meu nom? Home ... I comencen a voler escriure i a voler llegir. I aleshores d'una manera no deductiva com els grecs, sinó inductiva com els sumeris, per tant, anteriors, perquè són gent per a la qual és molt difícil la construcció mental, es posen a treballar partint de situacions empíriques de les noves tecnologies. O nens de l'Índia que estan completament llançats al carrer i són nens mig morts, a través d'una petita càmera digital, poden fer uns treballs extraordinaris, on ells es veuen reflectits, i aquestes tecnologies poden dignificar. Per tant, aquestes experiències cal compartir-les. O el que fan a Cuba, estan fotuts a la muntanya, a la *Sierra* i què fan? Fan uns vídeos a la carta i els envien a tot el món. Llavors a través d'internet, malgrat el que vulgui el Fidel Castro i tal, envien les coses a tot el món i ells estan aparentment aïllats, però fan aquests vídeos. Llavors a Alemanya, els alemanys que són molt treballadors, els posen subtítols, en llengües occidentals, anglès sobretot, l'alemany també, però sobretot anglès, i això circula, és a dir, és un *network*, una xarxa tan extraordinària que aquestes experiències cal conèixer-les. I finalment, pares, mares i formadors, és fonamental aquest diàleg intergeneracional amb els fills. Hi ha un *gap* brutal que vostès coneixen, que cal superar-lo, sense posar pors en uns i en els altres, però cal superar-lo. I cal reciclar els pares i cal reciclar o educar els fills. Aquests fills tan terroristes, tan terribles i que poden fer-ho tot, doncs no, cal un respecte i cal un servei a la causa, que és la causa de poder-se entendre quan hi ha aquesta situació molt difícil.

Passem a la tercera musa i li diem, escolta, si això ho hem vist en els pares, mares i formadors, que és la casa, la família, què passa a l'escola, què passa a la universitat, què passa *on line* i què passa a les TIC? I llavors li diem a la musa, com s'eduquen els educadors? No, no en vull saber res. Tots els professors del món que veiem, professors de secundària, de batxillerat, d'universitat, tots estan "depres", amb ganes de marxar, de cobrar la pensió perquè estan fins... A part de països on els peguen, a banda de països que fan coses meravelloses, com es veu. Llavors, si aquests tenen la possibilitat de tenir aquests mitjans, qui els educa? No, un programa, uns punts. És molt més complicat, hi ha un IVA, aquest IVA de generositat, de coneixement, de curiositat que no ho fa només un rànking, uns punts, un escalafó o uns triennis. I això és el que la societat ha d'entendre i això és el que penso que un parlament tan important com el seu pot intentar explicar o fer comprendre a tota la societat de les Illes.

A part de com s'eduquen, com poden ser escoltades les seves veus? Hi ha molts professores i professors que són extraordinaris, que fan un treball pioner, d'avantguarda o del que vostès diguin. Però, qui els escolta? A Estats Units diuen "ja hem posat la tele i el vídeo a la classe i ja n'hi ha prou". No, això no és l'alfabetització mediàtica, l'alfabetització mediàtica és entendre que amb aquests mitjans pot explicar història, geografia, literatura, lingüística, esports, matemàtiques, sociologia, no dic criminalitat..., sí, pensava en Berlusconi que li tinc molta mania. Ell és *cavaliere* del treball, que es pot comprar, jo sóc *cavaliere* de l'ordre al mèrit, això no és compra,

ho dona el president de la República i no sé com ho varen fer. Clar, com es pot fer això? Qui ajuda aquests pobres professors i professores? Qui ajuda aquests estudiosos que els veuen com uns bojos? Clar, parlàvem abans d'aquest reciclatge, cal reciclar, i això és un esforç que no només poden fer les muses soles, ho ha de fer el conjunt de les nou muses, ho ha de fer el conjunt de la societat. És un treball en xarxa, és un treball solidari entre tots. Tots hem d'estar al servei, com deia Valle Inclán d'aquesta causa.

I finalment l'escola i la universitat cal que introdueixin aquests currículums que curiosament..., jo no sé la llei de les Illes Balears, però la de Catalunya i l'espanyola veuen vostès la Llei d'educació, i la paraula audiovisual, internet i mitjans hi surt poquíssim. El futur del món, les tecnologies, les empreses, el model productiu i no hi surten. A què juguem o a què juguen? És a dir, és la cosa més important i cal que aquesta alfabetització mediàtica que és transversal, que aquests mitjans siguin un instrument per a totes les matèries i al mateix temps siguin instruments que es comprenguin des de dins. Em sembla que això queda prou clar.

Passem en aquest cas i serà tal vegada anafòric, als administradors públics, als polítics i als legisladors, que són vostès. És fonamental, atès que es parla tant de la defensa de la infància i la joventut, que es compleixin les lleis. Això de l'autoregulació és com una broma. Si vostès pensen..., jo sempre ho dic i quan ho dic a Madrid s'enfaden una mica, hi havia Kraus, posterior a Nietzsche, que deia l'ideal del superhome és extraordinari, però pressuposa l'home, l'ésser humà, no? És a dir, l'autoregulació és extraordinària, l'autoregulació, però si no compleixes les *rules*, les regles. Tots hem signat l'autoregulació, i què ha passat? Absolutament res, no només és hipocresia és que és de broma! És clar, a Espanya de moment n'hi molt poques perquè hi ha Tele 5, Antena 3, les privades, les públiques que ara treuen la publicitat, però, no creuen que si hi ha una llei europea (...) sense fronteres, cal complir-la?

Segon punt, per aquests administradors polítics és fonamental que hi hagi, que es fomentin aquestes xarxes públiques de socialització, aquests *networks*. Per tant, si fan unes xarxes o fan vostès aquí que hi hagi la possibilitat, que no només sigui el mercat, el *facebook*, les cançonetes o el *You tube*, sinó que hi hagi possibilitats com ja n'hi ha moltes que van creant, i cada vegada més, Linux cada vegada té més força, Bill Gates no és segur que acabi d'aquí uns anys essent l'home més ric del món, potser serà l'home no dic més pobre, però el que plorarà més. Per què? Perquè la societat s'organitza en sentit empàtic respecte d'aquesta xarxa de socialització i cal fomentar-les des de... la situació que vostès poden, petites coses, però que poden crear si hi ha darrera veritat i necessitat.

Finalment, la importància que té des de l'administració pública, els polítics, que s'entengui que l'educació no és una cosa negativa. L'educació és un fet fonamental a la societat. El fet d'aprendre, ens pensàvem que sabíem coses i ja s'havia acabat. No, la revolució cibernètica, que és la gran tercera revolució de la humanitat -la primera és el Neolític i la segona la industrial- és la revolució diguéssim del cervell espiritual, fa que hi hagi un reciclatge continu i això no és bo ni dolent, no, és el que és. Aleshores cal que vostès també fomentin aquest sentit educatiu que té la societat amb tot el que vostès fan.

Passem ara, sé que n'hem parlat i em sembla que vaig bé de temps encara, tenc fins a un quart, no? Encara em queden vint minuts? Molt bé, moltes gràcies.

Mitjans de comunicació. És clar, els mitjans de comunicació que teòricament són els que ho manen tot, però tenen grans problemes ara, tenen grans problemes, no penso pas en PRISA, que tenen presa per poder eixugar el seu deute que és terrible, sinó que aquests mitjans de comunicació que estan teòricament al servei dels ciutadans, quines són les identitats d'usuaris que proposen?, pregunto. Quins són els estereotips de gènere, de nens i nenes, d'alteritat, què passa quan proposen unes coses que van contra el sentit més comú i ningú no pot dir res? Són uns amos absoluts els mitjans?, pregunto.

Aquests mitjans com a segona cosa que li demanem a la musa, que teòricament són defensors de la democràcia, no només han de ser defensors del consumisme passiu. Per tant, et poses davant la televisió, no?, vas consumint, vas..., ara ja diuen "no, quin desastre treure la publicitat perquè quan la gent, hi havia talls de publicitat anaven corrents a comprar, anaven a la nevera, gastaven més electricitat, aigua, compraven això, feien un entrepà, no?, no volem consumidors passius, volem usuaris actius. És per això, que lliga amb la idea de l'alfabetització, si vostè sap de què va una mica, com es confegeix un programa i què passa amb aquests mitjans, quan veus alguna cosa, penso per exemple amb la cosa del 23 F, d'Antena 3, no de Televisió Espanyola, te n'adones que és una cosa... és clar, perquè vostè pot mirar de reüll sempre el cànon, el cànon és la gran tradició que tenim de referents, per tant veus allò...

Aleshores, no cal un consumisme passiu, uns usuaris crítics i a això ens haurien d'ajudar els mateixos mitjans de comunicació que treuen ara *el tomate* i ara posen, tornen a posar això *si te he visto o sálveme*, és a dir ... perquè això és la moda, no, això és una cosa, una cosa ridícula, però bé, costa menys això que fer un esforç.

Finalment, els mitjans de comunicació que sí que passen la xarxa però amb els clàssics, han de fomentar la creativitat i la imaginació de la infància. Aquesta creativitat que els nanos fan a les escoles entre ells sols, ho haurien de fomentar els mitjans i no ho fan, quan tendrien unes possibilitats extraordinàries si fomentessin creativitat i imaginació.

Arribam ara a la sisena musa, estan esperant a veure que és el món dels comunicadors i periodistes, que tenen una importància fonamental perquè són una mica com Hermes o Mercuri, el *trait d'union* entre el cel i la terra, entre els deus o els amos o el diner i els usuaris. En primer lloc, se'ls demana -i això ho demana tothom- servei de veracitat, però això no sé si els comunicadors ho fan i això des d'un parlament doncs es pot suggerir. En segon lloc, que ells no només defensen el mercat, sinó també la responsabilitat social de la professió. Ara cada vegada hi ha més la moda, pel que sigui, a Estats Units aquesta responsabilitat social de les empreses, és clar, és evident que hi ha molts ERE als diaris en aquests moments, als mitjans a Espanya hi ha una batussa brutal, a *El Mundo*, a *El País*, bé a tots, no sé com van aquí a Mallorca els diaris *Balears*, *Ultima Hora*, *Diari de Mallorca*, però hi ha batussa perquè..., bé, perquè fan fora moltíssima gent, però és evident que hi ha una responsabilitat social als diaris.

Finalment, aquests mateixos comunicadors i periodistes han de compartir amb la societat civil la necessitat d'aquesta alfabetització mediàtica, no n'hi ha prou a dir "*no, no es horario infantil y protegido, ja, ja*", en lloc de dir "fill d'allò" direm "fill d'allà", no home!, és que... és que és com una broma! És una broma. Aquesta alfabetització és fonamental i els mateixos..., però és clar, aquests comunicadors, estan formats?, estan educats per a això?, són periodistes?, aquesta gent que es posa damunt una taula i parla, aquests "*tutòlegs, tutòlegs o polítòlegs o cantamañanòlegs*", són periodistes això? Vostès ho creuen?, però si no saben ni parlar, en castellà, hem refereixo al castellà. El català seria una altra història perquè ja..., és a dir, és gravíssim.

Aleshores els comunicadors que haurien de ser mitjancers. Per això és tan important el que va fer en el món catalanòfil Puyal en el seu moment una cosa aparentment tan poc important com pot ser el futbol, que curiosament s'ha convertit en un imaginari impressionant, que pot ser és el circ romà?, els grecs tenien la tragèdia, tenien altres coses, però també tenien crims terribles, per això Freud els va agafar tots els noms perquè ho havien inventat, però que una cosa com el futbol, imaginin Puyal que ha dignificat una professió intentant dir "gespa", per exemple o dir..., és clar les coses... és fabulós, l'amor per aquesta llengua vol dir l'amor per qualsevol altra cosa que ens envolta.

En aquest sentit, els comunicadors haurien no només de fer broma, sinó entendre que aquesta alfabetització és fonamental perquè cal no tenir por a tots aquests mitjans. D'acord que hi ha manuals d'instrucció i que és difícilíssim un mòbil i que els videojocs són difícilíssims i que segons quines càmeres digitals, has d'estar vint dies i no ens n'assabentam, d'acord, i els nanos ho saben més, han nascut amb...?, són digitals?, però a banda d'això cal tenir -penso- un respecte fonamental, no?, pel que fa als comunicadors.

Passem ara, ja estam entrant al final, la setena musa que podria ser per exemple Polímnia, són els estudiosos, els científics i els artistes. És clar, els estudiosos d'això, d'aquest món de l'alfabetització que són semiòlegs, són comunicòlegs, hi ha gent extraordinària, però és una gent que està molt ..., jo no sé si vostès coneixen l'informe UNESCO, el llibre groc que fa cada any Göteborg, la Universitat de Göteborg. Fa molts d'anys Federico (...) "*¿tu no conoces el libro amarillo?*", dic

"no", fa això... Són uns informes fonamentals sobre *childrens*, etc., llavors cada any fan un tòpic *violence*, violència, internet..., queda allà, és a Göteborg, n'envien 50 exemplars, ara es pot mirar a internet, però, qui s'ho mira? És a dir, els estudis supercientífics i súper... bastant indiscutibles, després és molt fàcil dir "això sí, això no", amb la qual cosa no canvia res. Vostès veuen els diaris constantment "no, no els nens no poden... no, no", malament. Aquests, els seriosos queden allà, ningú no els fa cas. Seria també molt important que vostès, aquests tipus d'estudis poguessin donar-los a conèixer o com a mínim vostès que tenen aquesta extraordinària credibilitat i atenció, Göteborg, són quatre o cinc al món i tothom sabem quin són. El que passa és que..., però bé ho poden resumir, ho poden fer *abstract*, poden fer petites síntesis, poden buscar els titulars també.

En segon punt és fonamental que aquests estudiosos, els científics, tothom, tractin de col·laborar, integrar les generacions. Una de les coses més terribles que hi ha -i cada vegada més gran-, no només el *gap* entre pobres i rics, sinó entre generacions. Això cada vegada és més terrible i cada vegada els països del tercer món on són precisament els nans joves els que tenen aquesta curiositat i interès fa que siguin dos móns completament terribles. No dic que siguin móns com la guerra civil que separi les famílies, però gairebé, perquè és clar, no comprendre una cosa fa que la vegis com una mena d'estigma o de dimoni i en aquest sentit és molt important fer-ho.

Finalment, saben perfectament que totes les pantalles entren pel món emocional, és clar, les pantalles enganxen els nens petits. Saben la problemàtica que hi va haver fa dos anys a Estats Units, l'acadèmia de pedagogia americana va prohibir que fins els dos anys els nens poguessin tenir una televisió a l'habitació, però llavors van sortir els de *Sesame street*, *Barrio Sésamo*, i totes aquelles coses i els que fan jocs educatius que varen dir "home!, és terrible, portem trenta anys estudiant com podem fer jocs educatius, imaginatius per a nens de 0 a 1 anys", perquè ara els fan ja els..., ara hi ha de tot, i és clar, és una contradicció aparentment.

Aleshores cal tenir-ho en compte, ens entra tot per l'emoció, però cal introduir l'hemisferi racional i en això, les senyores tenen aquesta gran, no dic avantatge, però sí gran tradició de poder lligar molt més que nosaltres. Curiosament tot aquest món i totes aquestes conferències i tots aquests congressos, una majoria brutal és de senyores, és de dones. No ho sé, al món anglosaxó és evident, al món nòrdic també i aquí no ho sé, però tal vegada pel fet de ser mares o el fet de preocupar-se..., no ho sé, no tendria una explicació científica, però és un fet objectiu, que ho sap a més tothom, als congressos 70 a 30, 80 a 20, els homes quedem a vegades una mica així, aïllats, però també és molt interessant perquè hi ha grans estudiosos, però les que tallen el bacallà a nivell internacional són dones.

Passem finalment, ens queden dues muses que ja estan molt contentes d'acabar, la primera és la societat civil. Societat civil és bàsica. Per això és tan important i estic tan agraït de poder estar aquí al Parlament, vostès poden fer moltíssim a la societat civil. En primer lloc, fomentar i finançar en la mesura que puguin iniciatives creatives per part dels nens i dels joves, és a dir els nens i els joves quan se'ls dona una oportunitat reconeguda fan coses extraordinàries, ho poden fer a l'escola, ho poden fer als barris, ho poden fer a universitats i això és bàsic.

En segon lloc, cal lluitar també des d'un parlament per unes dietes audiovisuals equilibrades, jo dic el DAE, dic "no, no, tenéis que olvidaros del BOE, el DAE". Pantalles (...) sostenibles, perquè és clar, un pot estar milers d'hores, però hi ha d'haver també criteris, és veritat que hi ha d'haver una dieta sostenible per al menjar, no?, doncs això és un aliment espiritual, aleshores cal.

Finalment -com deia abans-, no ser consumidors passius i esdevenir usuaris actius, crítics i creatius, és a dir, els nens i els joves poden fer coses de manera creativa extraordinàries, però també volen el reconeixement de la societat dels adults. És evidentment l'escola, la família, però també la societat, els mateixos mitjans, seria importantíssim.

Acabo amb aquesta darrera musa que és el mercat, els anunciants, la publicitat. S'ha dignificat tant el tema del mercat que ja s'ha vist com ha quedat, com va el tema del mercat. No ho dic jo, ho diu Madof, jo no soc amic de Madof, però és clar, ell ens ha ensenyat moltes coses. Aleshores, és fonamental en primer lloc una necessitat d'una publicitat de qualitat. La publicitat ha de tenir una qualitat, no s'hi val tot i en aquest sentit els legisladors, els parlaments han de vetllar o han de suggerir que la publicitat sigui qualitativament sostenible, que no s'hi val tot per vendre. Què vol dir vendre? I què?, però si és tot fals.

En segon lloc, els programes audiovisuals i concretament els televisius han de ser de qualitat. "Oh, es que la calidad no vende", no és veritat, han de ser de qualitat. *Pasapalabra* és un programa que els costa molt poc, molt poc, per exemple i fixin-se vostès quin rànking té, com funciona aquest programa i se'n poden fer moltíssims, cal utilitzar la imaginació i la creativitat. No dic que sigui extraordinari, però respecte a les coses terribles, barroeres on... *Pasapalabra* té un èxit extraordinari, o el... és igual, hi ha moltes coses, no parlem només de la segona o això dels animals i de tot això. No, no, parlem de coses concretes. Les coses ben fetes funcionen, costen més? Sí, però...

Finalment, els pregunto, la darrera pregunta, la musa però, els la fa, a vostès: són prioritats del mercat o són necessitats de la responsabilitat social de les empreses? És a dir, podem pensar que és només el mercat o la responsabilitat social de la societat?, per fer persones, que són els nanos i els joves, que creixin d'una manera molt més integral o més harmònica.

Acabaré ara -si els sembla bé- amb aquestes cinc conclusions que són com... jo dic, els cinc dits de la mà varen fer una òpera, observatori, amb un compositor que es deia *Els cinc dits de la mà i jocs de mans*, i cada dit era un mitjà de comunicació, i la vam estrenar a través de la relació amb la família (...) hi ha Mòdena, crec que ara es farà, ara finalment

alguna institució molt important s'hi ha interessat, es farà per tot el món. Aleshores, com aquests cinc dits de la mà, en primer lloc ens calen unes pantalles sanes, sostenibles, les pantalles són tot, és evident que hi ha la pantalla del cel i que hi ha la pantalla de la caverna de Plató, però és que ara pels nanos, tot és pantalla i si no és pantalla, talla, és brutal. Aleshores, volem unes pantalles sanes.

Segon punt, amb uns continguts ètics, l'esquerra, també la dreta evidentment, però l'esquerra no ha de tenir por a dir la paraula ètics, per més que Hegel ja va fer la *Fenomenologia de l'esperit*, ètics, què vol dir ètics? Continguts ètics vol dir -tercer punt- que poden educar, entretenir i informar. Això ho deia McLuhan, és a dir, no és veritat el que diuen "no, no, és que això entreté i prou". No, entreté i deseduca o educa, informa o desinforma. És una relació, aquest ternari és una relació dialèctica. No existeix un programa d'entreteniment que no informi o desinformi o eduqui. És claríssim i això ho han dit els estudis..., ningú no en fa cas. "No, no és que, en això, no hi hem de pensar", no és veritat. L'entreteniment i l'ironia i l'humor, és curiós que *Cracòvia* o *Polònia* o això tenguí tant d'èxit!, una parodia de la realitat! És clar, la realitat és tan dèbil i tan fluixa que la paròdia agrada. Aleshores, els continguts han de ser dins el sentit que han d'educar, formar i entretenir. Això costa molt, no costa diners, costa pensament i pensar, es veu que és difícil.

Quart punt, és fonamental des de la seva posició poder suggerir i dir a tothom que a l'escola, a la universitat, a les cases, a la família, és fonamental no tenir por a aquests mitjans. Per tant, l'alfabetització mediàtica, l'educació en comunicació, li diuen de moltes maneres, pedagogia de la comunicació i no com a una assignatura, és transversal, es pot fer tot, com qui es torna boix amb els *sudokus*, es pot fer tot amb els mitjans, es poden fer..., però és clar, s'han de pensar i sempre ho hem de pensar, els americans, els anglesos, els alemanys, el món llatí no pot deixar de banda la teocràcia i posar-se a pensar?, dic jo, no ho sé, quan curiosament després els llatins emigren a tot aquest món anglosaxó i són boníssims. Espanya no pot dedicar-se a aquesta recerca i a aquesta invenció, que hi ha gent extraordinària? Pregunto. És el que diria al president Zapatero; ja sé que no em fa molt cas i menys la vicepresidenta. "Valentín, siempre con tus cosas".

Però és així perquè, clar, aquesta alfabetització, els països que han lluitat per això són els països que són ara capdavaners, i estaven molt malament però són capdavaners. Per què?, perquè han dit..., lligar aquestes coses.

I finalment si fem tot això i vostès suggereixen tot això i ajuden alguns programes, no sé qui, universitats o fundacions o el que sigui, aquí a les Balears, que es tan important per la gent que hi ha, per la tradició, per la llengua tan extraordinària, com deia el pare Batllori, el català més bonic, el mallorquí, bé, Mallorca..., el Llull, és a dir, aquesta gran tradició que amb fets, independentment de tot els infants han de deixar de ser consumidors, han de deixar de ser éssers passius, els hem d'ajudar a ser creatius. Ara els nens a l'escola, amb això del Barça, tots es posen la samarreta del Barça, i clar, els professors estan fins al capdamunt, han d'anar amb el seu uniforme, però volen perquè és un referent, és alguna cosa, una il·lusió. Jo no és que sigui ni molt ni poc, a mi m'agrada l'esport però no sóc seguidor; visc a Madrid i casat amb una madrilenya, així que es poden imaginar.

Aleshores això els podrà fer a tots ells molt més lliures com a persones, i clar, es parla tant dels nens, i la joventut, i el futur... El futur és això. Aleshores penso que vostès..., no sé si els haurà interessat o no el que els he dit, però tenen aquesta possibilitat des de la seva autoritat moral de suggerir a tothom aquests punts, perquè no és només -i voldria acabar amb això- no és només l'escola, no són només els pares, no són els mitjans, és una revolució que no hem entès. La revolució de l'imperi antic a Egipte va durar 200 anys, el canvi absolut, les autonomies, el poder central van canviar, Ra, Osiris... Aquí estem en una revolució no només tecnològica, és espiritual, és el cervell. Va ser Shelley, Frankenstein, voler això... No és la revolució industrial, és això i això toca les fibres, això toca l'esperit, això toca una sèrie de coses increïblement complicades, complexes, caòtiques al mateix temps, entròpiques. Per això hi ha tot el que passa. En aquest moment d'absoluta foscor és tan interessant suggerir que la llum, que la llum que es pot fer curtcircuit i es pot tallar, la tinguin els nanos joves és extraordinari, però cal..., són mitjans tecnològics però tenen una ànima i tenen un color, i els jocs violents per què?, i qui els fa?, i com? I els videojocs què hi posen, aquí?, què hi posaran?, què surt aquí?, quines històries expliquen? Però quines banalitats...? Volem només continguts banals? Pregunto. Hem de suportar tot aquest bombardeig de banalitat, de mediocritat? Per què? L'home, els homes no podem lluitar contra això?

Portem segles lluitant contra..., malgrat el que pugui passar al món i el que pugui passar ideològicament, jo no em poso en cap ideologia, però aleshores penso que vostès, que tan amablement m'han atès, doncs tal vegada poden suggerir les iniciatives que hi ha extraordinàries, com aquí Costitx, l'astronomia..., hi ha unes coses que estan... Tot això, conjuminar tots aquests esforços a través d'aquestes institucions, d'aquestes fundacions, d'aquestes universitats, i des d'uns llocs tan extraordinàries com Randa -jo soc un proRanda total, el Lull...- penso que seria una cosa meravellosa.

Moltíssimes gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies, Sr. Gómez. Passaríem ara a la intervenció dels grups parlamentaris. Pel Grup Parlamentari BLOC per Mallorca i PSM-Verds té la paraula el Sr. Llauger.

EL SR. LLAUGER I ROSSELLÓ:

Moltes gràcies, presidenta, i moltes gràcies, Sr. Valentí Gómez per haver vingut, per haver-nos il·lustrat amb aquestes idees, i he de dir que ha estat un privilegi i un honor tenir-lo en el nostre parlament.

Jo voldria fer algunes preguntes, algunes observacions, respecte per exemple d'aquesta idea que ha donat sobre una dieta televisiva adequada per als infants, i una primera idea que se m'ocorre perquè els infants tinguin una bona dieta televisiva és que hi ha d'haver programació televisiva infantil, adreçada als infants, perquè una primera cosa que jo, sense ser un observador molt atent, tampoc, una primera cosa que em sembla observar és que ha desaparegut la franja infantil, que ha desaparegut la programa infantil com a tal. Vull dir que la nostra experiència de tota la vida és que a les 6, o a les 7, o les 5 del capvespre era un horari de fer televisió infantil, i ara supòs que per dinàmiques comercials i d'audiència, ara en aquesta hora poses la televisió i fan "*diarios de Patricia*" o coses d'aquest estil. Supòs que han arribat a la conclusió que això és més rendible econòmicament o que té més audiència, però l'efecte ha estat que la programació infantil com a tal gairebé ha desaparegut, està confinada a canals especialitzats per als que tenen plataformes digitals o el que sigui, però per a la gent que no té això és molt més difícil de trobar.

Aleshores davant això jo no sé...; des de l'Observatori Europeu quines coses es pensen que s'han de fer? A mi se m'ocorre, per exemple, que seria lògic pensar que les televisions públiques tenen una especial responsabilitat de fomentar que hi hagi aquesta franja de programació infantil i que a més sigui de qualitat, perquè a més això, aquesta desaparició de la televisió infantil, està passant a les privades però també està passant a les públiques, perquè les públiques han entrat en aquesta roda de lluita per l'audiència i criteris comercials que fa que això passi.

I de la mateixa manera del fet que hi hagi franja horària, també aquests criteris de qualitat i que no sigui pura banalitat, etc., etc., quina opinió es té des de l'Observatori de la possible intervenció pública?, no sé si dir-ne regulació; al cap i a la fi les televisions són concessions públiques i per tant se suposa que alguna possibilitat d'intervenció hi ha d'haver. Ho dic perquè televisions públiques que tenen alguna resta de franja infantil pràcticament fan dibuixos animats japonesos, o fan *Pare de família*, o fan *South Park*, o programació d'aquest tipus.

Acabaré. Són dues coses, per tant: una primera opinió sobre aquesta qüestió. I si les televisions públiques també haurien de tenir algun paper no només a l'hora de programar sinó a l'hora de fer producció, perquè moltes vegades per criteris comercials potser no es faran, perquè supòs que competir amb *Pare de família* o amb *Els Simpson* és molt complicat, però ara vull recordar que la televisió pública catalana va tenir un paper molt important com a difusor internacional d'una sèrie com *Les tres bessones*, que sí era un exemple de televisió infantil..., no sé la seva opinió, però en principi adequada i de qualitat.

Dues preguntetes més per acabar una mica relacionades amb això. Una és la qüestió de publicitat en horari infantil. Quan pensam a protegir el públic infantil davant publicitat immediatament pensam a protegir-lo davant violència, davant coses inadequades per al públic infantil, fins i tot davant imatges d'anuncis de joguines que siguin enganyoses o que puguin induir a confusió; però potser hi hauria una cosa més genèrica de protegir el públic infantil davant la mateixa allau d'anuncis de joguines i davant tot el que això suposa, com deia vostè, d'espectador passiu i de consumidor passiu.

I una darrera coseta, i ja amb això sí que acab, és que quan pensam en programació infantil quasi sempre pensam en dibuixos animats o en ficció, per dir-ho així, i també jo crec que hi hauria d'haver, i en aquest sentit també a Televisió de Catalunya s'han fet alguns avanços, al Canal 33, crec recordar, avanços a fer televisió informativa adreçada als infants, formats no només dels documentals clàssics, sinó fins i tot d'actualitat, tractar aquest tema de manera especialment adreçada als infants, i crec que és un camp en el qual hi ha molt a fer.

Moltes gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Llauger. Pot contestar.

EL SR. PRESIDENT DE L'OBSERVATORI EUROPEU DE LA TELEVISIÓ INFANTIL (Valentí Gómez i Oliver):

Moltes gràcies, Sr. Diputat. Superbreu i li ho agraeixo molt. No hi ha programació televisiva, l'han treta, perquè volen els nens que siguin grans i consumeixin, així de clar. Per tant tot és bla, bla, bla... La televisió pública elimina els programes, a vegades els elimina, el cas de la televisió de Madrid, o els bascos, Catalunya manté, Balears va fent el que pot, però ho eliminen perquè no és rendible i per tant consideren els nens com a mercat i prou.

La televisió de qualitat ha de ser tant la pública com la privada. Ningú no obliga el Sr. Lara a tenir Antena 3, ningú; per tant si no sap fer-ho... Ha de guanyar calers. No és escrit a cap llibre, enlloc. La responsabilitat moral, política i funcional d'un estat de dret és que compleixi el servei, això és claríssim. Aquest estat..., *je ne peut pas parler beaucoup*.

La producció pública, vostè diu. Clar, hauria de ser..., *Les tres bessones*, s'hauria també d'escoltar els nens, els nens fan coses extraordinàries a tot el món, però aquí sembla que els nens queden marginats, i quatre ximplets programadors fan coses. És un problema de la pública, de tradició de no pensar que es pot treballar en equip, que és una mica la problemàtica del nostre país.

Vostè diu la publicitat. A Suècia han eliminat la publicitat infantil; els nens aquí tenen una allau quan arriba l'estiu o el Nadal, i per tant, com que els nens són molt grans i volen ser grans i els posen coses de nens a les 10 del vespre per enganxar-los, totes les sèries tenen nens, per què?; les sèries del *prime time* del vespre tenen nens perquè els nens són els que les veuen, i no hi ha programes de nens i a la tarda és horari protegit, hi ha el "*tomate*" i la "*berenjena*" i el que sigui... Clar! Però és que diuen: "No, no, és que els nens, internet, no és veritat; la televisió és com una remor que l'encenent i la tenen allà posada, i juguen, i fan set coses a la vegada: amb l'internet, el telèfon, amb això...; la mamà 'nen, nen, nen!'", però la televisió és allà i van escoltant i va entrant, va treballant el disc dur, és com un virus que va destrossant el disc dur. És increïble.

I finalment vostè diu dibuixos animats. Clar, els nens no són dibuixos animats; si vostè tracta els nens com a persones... Què va fer TV3?, una cosa molt senzilla: va anar a veure els anglesos, que feia 40 anys que ho feien, va anar als holandesos, i va fer el K3 i tal. Qui veu aquests informatius per als nens?, els pares, perquè els ho expliquen, és fabulós, i com que hi ha pares que també *dejan mucho que desear* -no ho he dit-, doncs veuen això i els encanta. Per què els encanta?, perquè és una cosa mastegada i súper ben explicada per als nanos i els joves, al K3. Això es podria fer perfectament, i només dibuixos animats. *Els Simpson* no és per a nens, és per a adults. És a dir, hi ha una confusió absoluta. Ara fan aquesta llei de la publicitat, és un desgavell absolut; per què?, perquè hi ha terror del senyor -en aquest cas- diner, del mercat, i ja està! Que són dos, Lara, que el coneixem tots, i un gàngster, així ho dic, un gàngster que és Berlusconi, que avui ho explica el diari, havia d'estar a la presó i per això es va posar en política, i ho va explicar Montanelli, és que és així!, i acabarà molt malament, com va acabar Craxi, com han acabat tots, com Andreotti. Hi he viscut 40 anys. És aquesta la realitat, i aquests són els que volen donar lliçons ...

Els nens no existeixen, clar, quan érem petits, "*vamos a la...*", hi havia una altra història, però això ha canviat. Llavors ha d'anar vostè al pagament, i si no té pagament ha d'anar a les TDT i ja veurem què passa, que són iguals de dolentes, perquè Walt Disney... Hi ha coses interessantíssimes que estan pel món i és el que cada vegada més s'organitzen a la xarxa i vostè pot veure; a la xarxa hi ha un material extraordinari que en pocs anys això farà un pet i sortirà, i els nens ho veuran, el problema serà el subtítol però també n'hi ha, hi ha programadors que fan subtítols.

Jo crec que... Moltes gràcies, Sr. Diputat.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Gómez. Pel Grup Parlamentari Socialista té la paraula la Sra. Rita.

LA SRA. RITA I LARRUCEA:

Gràcies, Sra. Presidenta, i gràcies al ponent que ens ha visitat avui horabaixa amb una xerrada molt il·lustrativa però que, a més, jo crec que ens impulsa a l'acció; al revés d'altres que tal vegada són més expositives, la de vostè és molt iniciativa, impulsa a la iniciativa i a aprofitar aquesta revolució tecnològica de la qual ens ha parlat.

Al principi m'ha semblat sentir com una contradicció entre el que explicava de les pantalles o..., de l'element passiu que suposa, elements passius als joves i als infants o a totes les persones que estan davant elles, i que ens fan fora de la realitat o els fan fora de la realitat, o que només veuen una realitat, i açò em semblava contradictori amb la idea que jo tenc, per exemple, de la meua infantesa, que la realitat en realitat també era molt petita, o sigui, la realitat se circumscribia a la família, a l'entorn, a l'escola, i en canvi ara amb la televisió o amb les noves tecnologies tens també una visió del món, en realitat, perquè pot veure com viuen a l'Àfrica, pots veure com són els animals de la Patagònia, etc., etc., vull dir que..., o quines coses succeeixen al voltant del món i de les persones. Açò m'ha creat un poc de contradicció, pensar (...) enfora de la realitat o que només

permetia veure una part de la realitat i jo, en canvi, tenia la idea que no, que la feia molt més àmplia.

I sobretot ja no només la qüestió televisiva, sinó les tecnologies de la informació i de la comunicació en general, sobretot amb internet, perquè aquesta realitat a més la pots compartir, pot ser una realitat que és compartida, unes experiències en xarxa, que diu vostè, que poden ser compartides a més amb moltes parts del món.

Després m'ha agradat molt que vostè ha fet girar també tota la xerrada entorn de la vessant educativa d'aquestes tecnologies. Jo crec que és absolutament important, fonamental, i sobretot aquestes muses que diu vostè, que en realitat són responsabilitats; la musa principal no, els subjectes, que són els menors, els infants, els joves, però després la resta de muses són les responsabilitats compartides entre els mitjans, els pares i les mares, l'escola i la universitat, els poders públics i legislatius, la societat civil, etc., i els mitjans de comunicació, per suposat. Veig tota una sèrie de responsables que aquestes tecnologies siguin un factor de desenvolupament social i de creixement personal i d'açò de prendre contacte, com hem dit abans, amb la realitat, és a dir, com fer tot açò possible.

I ja per acabar també volia parlar, que m'ha semblat curiós, del que ha dit que l'autoregulació és una broma, i, bé, curiós i no tan curiós, perquè en realitat altres ponents que hem escoltat aquí també han estat parlant molt, sobretot els ponents que feien referència als mitjans de comunicació que eren periodistes parlaven sempre de l'autoregulació, i també de quina manera es bota, o no es fa cas, o no s'actua en aquest sentit. És a dir, que en realitat és una hipocresia, sí.

I ja finalment volia parlar d'aquesta revolució que no hem entès, que també m'ha quedat aquesta frase final seva, que estam en una revolució que no hem entès, i jo pens que tal vegada som l'única societat que viu una revolució essent conscient que està vivint una revolució, és a dir, que a l'època neolítica pens que no eren conscients que era una revolució, i tal vegada a l'època industrial supòs que tampoc o tal vegada un poquet. Els únics que tal vegada eren conscients d'estar vivint una revolució eren els actors de la revolució francesa, que aquesta a nivell social crec que va ser també una revolució. Però dic que ara sí que som conscients d'aquesta revolució; potser que no l'entenguem, potser que no la sapiguem utilitzar o aplicar, o no sapiguem treure tot el seu potencial, però pens que tal vegada sí que som conscients, som l'única societat, l'actual, conscient que està vivint una revolució.

Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT DE L'OBSERVATORI EUROPEU DE LA TELEVISIÓ INFANTIL (Valentí Gómez i Oliver):

Moltíssimes gràcies. De tot el que vostè ha dit..., clar... Em deia que som passius en la mesura i la realitat dels nens. Clar, quan un nen està en una família o surt al carrer i tal, malgrat que no vegi el que passa darrere té uns sons, unes olors i unes coses que els mitjans tecnològics, que és la fotografia, la càmera, no donen, i a més és una part purament, i a més s'ha arribat a la conclusió que aquests elements, aquesta visió, aquest ull tecnològic no ensenya la realitat, ensenya una part que normalment és manipulada, manipulada de mà, és a dir, és reelaborada refeta, canviada, es parla de la lluna, és a dir, hi ha una gran manipulació. Això per tant és una hipòtesi. Però, clar, ser passius davant d'això... El que proposem és l'activitat, entendre com això es forma i intentar tu també respondre en el cas dels nens activament i creativament.

Com vostè diu a internet, clar, a *Google*, si no hi ha un cercador un es perd, hom es perd, o no és així? A vegades t'han de donar directament el lloc per poder anar perquè si no són aquests cercadors de veritat o veracitat o aquests filtres que vostè se'ls creu perquè si no *Viquipèdia* cada vegada és tot més fals, *Viquipèdia* s'està ensorrant, el fundador marxa perquè allà sortia un "loco" que posava el que volia. És a dir, clar, qui t'ajuda? Això els francesos que són tan sintètics, el *propédeutique*, que era una base per saber si fas ciències o lletres i què estudies.

Estic d'acord amb vostè amb el tema educatiu, evidentment, i els responsables, malgrat que Internet ho va inventar la CIA o qui fos, ara fixi's la força que té; malgrat això a Síria, a segons quins països i a Xina ho tallen, i *Google* i *Yahoo*, però tot això ho pagaran perquè res queda impune en aquest món, tot queda a una memòria escrita, és com si, eh?, jo no dic Déu, però queda tot escrit i tothom sap.

Quan vostè diu de la..., clar, l'autoregulació és una broma perquè ells ho signen sabent que no només no compliran aquesta autoregulació sinó la mateixa regulació europea que els obliga, de sis del matí a deu del vespre, no ho fan, només diuen: *no, no, esto es horario infantil protegido, je, je, je*. I llavors la comissió reguladora, que és el *mercado de las telecomunicaciones* o la Fernández de la Vega no té nassos, no té nassos per dir - (*L'intervinent pica quatre vegades sobre la taula*)-, perquè després es posa d'acord, és incomprendible, és l'únic país que no tenim un consell estatal regulador dels mitjans, el té Luxemburg, no el té Espanya, però no l'ha fet ni el PP, ni el PSOE, ni el vol fer ningú. Això fa que pensis que aquest no és un país seriós.

I finalment, quan parla, clar, la revolució cibernètica, vostè diu la Revolució Francesa, però després van tornar cridar el Napoleó; és curiós, no, no, sobretot la monarquia, per això la monarquia és molt diferent en la relació amb França que aquí, a la monarquia li van tallar el cap, aquí la xiulen i tots fan, bé, vengui, escolti, li tallen el cap... La revolució cibernètica és una revolució que no és només la força del treball, és el cervell, per això és la (...), i és el cervell, és el Frankenstein, i això és la intel·ligència natural, és la física quàntica, és una revolució tan, clar que es veu, el que passa és que els que sí tenen claríssim que no volen canviar res són els defensors del mercat, el mercat, no es pot canviar, però saben que els tocarà el crostó i saben que

deixarem el petroli, saben moltes coses, però mentre ..., no? *A mí que me quiten lo bailado.*

Però és això, el que passa és que hi ha gent al món que té sentit no només científic, sinó també sentit social i que veu, per això l'església té gent de tota mena i que veuen, i per això veuen la situació i els pobres i la dignitat i per això les tecnologies poden ser un instrument extraordinari, no només perquè a Àfrica parlin per mòbil i llavors no hagin de fer trenta quilòmetres per portar un peix, perquè no necessiten, per tant és funcional, sinó per moltes altres coses. I en aquest sentit, la revolució cibernètica és difícil d'imaginar perquè estam instal·lats en un altre món, en un altre paradigma, la revolució industrial; aquí ningú canvia de lloc, aquí ningú es mou, tothom és a casa, però tot això s'ha acabat. S'ha d'estudiar constantment i si no, no ho sé, si ..., li ha agradat.

Gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Gómez. Té la paraula, com a representant del Grup Parlamentari Popular, la Sra. Pastor.

LA SRA. PASTOR I SÁNCHEZ:

Muchas gracias, Sra. Presidenta. Dar las gracias, y que es un honor y un lujo tener aquí a Don Valentí Gómez Oliver. El cambio radical que supuso la llegada de la televisión en la vida familiar, la ventana al mundo, digamos de alguna manera, supuso sin lugar a dudas un cambio extraordinario; la información ya no sólo llegaba por las palabras sino también por la imagen; su efecto ha dependido y depende del uso correcto o incorrecto, como usted nos ha dicho muy bien, que se haga de este medio de comunicación y de su contenido y el tiempo dedicado a ver la televisión. De ello dependen muchísimas cosas en vida cotidiana, como pueden ser las notas de los niños, de la escuela, la lectura de los libros, el ejercicio física, la pasividad, los problemas de peso, en fin, derivaciones que vienen todas de un uso debido o indebido. Decidir los programas adecuados a los niños, sus contenidos pueden influir extraordinariamente, el sexo, las franjas de los horarios infantiles, la creación de imágenes estereotipadas calan hondo entre los niños y adolescentes.

¿Cree usted que los modelos que ofrece a nuestros niños y jóvenes la televisión actual son los idóneos para el futuro nuestros jóvenes?

Y también ¿cree usted que los programas en franjas horarias normales para niños de 17, por ejemplo, de cinco a las nueve de la noche, deberían estar prohibidos ciertos programas muy propensos al insulto y a unos determinados valores, como el culto al cuerpo, al desarrollo alimentario, excesivo mercantilismo, etcétera?

Y ¿qué tiempo sería el idóneo, quizás, para que los niños se beneficiaran de un medio tan extraordinario como el de la televisión?

¿Qué ejemplo y qué responsabilidad podemos dar o podemos pedir a nuestros hijos si en el primer ademán que hacemos por la mañana es al poner los pies en el suelo es conectar la televisión?

Deberíamos aprender más de los países, como usted ha dicho muy bien, anglosajones, Australia, Nueva Zelanda, cuidar el lenguaje, que parece que está pasado de moda cuidar el lenguaje, y todo lo que supone la educación.

¿Cree usted también que la televisión puede suplantar la vida familiar? Porque, como ha dicho muy bien, casi siempre está puesta, siempre está la atención, pero esto es un virus, como ha dicho estupendamente, que va calando.

Y también creo que esta tarde debiéramos aprender algo de responsabilidad y cambiar en lo que usted ha dicho, que en España sea el único país de Europa que no tiene regulación, para eso creo que podemos estar aquí.

Los niños, sin duda, a mi entender, son los grandes explotados, y después de oírle a usted esta tarde pues mucho más, en la publicidad, los fabricantes de juguetes, los hábitos alimentarios, que pueden llevar a la anorexia o al sobrepeso, como hemos dicho antes; información errónea que puede desembocar en problemas muy graves para los jóvenes y adolescentes. Pero dependiendo también de la orientación, y esta tarde yo creo que nos podemos llevar este mensaje, es verdad que pueden aprender algo positivo, muy positivo, como es con programas, aprender amabilidad, educación, valores sociales, como cooperación en esos programas que a veces se ven, ¿no?, o amor a la naturaleza también.

Y me ha gustado mucho especialmente lo de la revolución, yo creo que sí que estamos en plena revolución y quizás la luz nos podría venir por las nuevas tecnologías. Y de una vez, pues decir un poco no a la banalidad, como usted muy bien ha dicho.

Muchísimas gracias.

EL SR. PRESIDENT DE L'OBSERVATORI EUROPEU DE LA TELEVISIÓ INFANTIL (Valentí Gómez i Oliver):

Muchísimas gracias, Sra. Diputada. Me ha usted puesto en un octógono, intentaré ser ... Mire, los modelos referentes para los jóvenes lógicamente hay muy pocos, porque usted lo ve, es decir, usted habla de que no sólo palabras, y dice muy bien, las imágenes crean imaginario, las palabras son un eco y sabemos lo que es, no funcionamos lingüísticamente como en la antigüedad con *patterns*, por lo tanto funcionamos, una palabra es una cosa, ni casi un concepto. Por lo tanto, ya lo ve usted, los modelos pues son lo que son, es una pena.

El horario superprotegido, debería estar superprotegido por la tarde y no lo está.

La tercera cosa, usted dice, más que prohibidos, prohibir es muy fácil, pero no es la cosa, por eso es tan importante la educación. En el metabolismo esta dieta debería ser, hay quien come más, quine come menos, hay quien consume, hay quien gasta, es un problema de no pegarse un atracón y en esto son los padres, son la escuela, son estas pequeñísimas normas de alfabetización que uno sabe que si quiere ser un poco malo, pues lo hará; o sea, todo el mundo ha de tener la posibilidad de pecar, pero incluso también de ser bueno, con lo cual ...

Cuarta cosa, usted dice, los anglosajones; lógicamente, cuidan el lenguaje, es que hay que cuidar las formas según los clásicos, ya no me refiero a Aristóteles, la forma y el contenido prácticamente son idénticas, y eso se ve más en la física cuántica hoy. Por lo tanto, si uno habla de según qué manera, pues ¿cómo se configurará su imaginario, su pensamiento, su respeto, su espacio, su dimensión, todo?

La televisión no suplanta pero la televisión lo que hace muchas veces es que hace como de cemento en situaciones que no han funcionado bien, por esto en muchas familias, se come, se ve la tele, pero no se habla, la tele ha suplantado la posibilidad de hablar, de dialogar. Ahora, si uno está tranquilo y ve según qué, lo cierra, lo tienes allí, hacen un gol, estupendo, hay una cosa, te interesa una película, pero no ha de ser lo fundamental, porque en el fondo es una imagen más de las miles que hay. Y entonces yo digo ¿y las personas invidentes que tienen esta posibilidad de fabular e imaginar?

La responsabilidad es básica, los niños y jóvenes explotados lógicamente, porque no se quiere oírles, y cuando ellos hablan con los mayores dicen, se defienden y dicen no verdades, no digo mentiras, dicen cosas que no corresponden, dicen lo que piensan que los adultos quieren oír, pero no sabemos, muy poco, y esto es clásico.

Y finalmente, ésta es una revolución extraordinaria y bueno, habrá los revolucionarios y los que se queden con lo clásico, pero lógicamente siempre, aunque después pase lo que pase, de momento gana la revolución. Y en el caso de las nuevas tecnologías lo ven ustedes que ahora casi para ir a Estados Unidos si no haces por internet el boletín que te pone las cositas, no lo puedes hacer, si no te ayuda alguien, y ésto lógicamente va a crear esta brecha digital, muchas personas adultas que no saben. Y entonces, en este sentido hay que ayudar a todo el mundo, no crear miedo, pero ayudar, que hay que ponerse las pilas para este tema.

Muchas gracias, Sra. Diputada.

LA SRA. PRESIDENTA:

Moltes gràcies, Sr. Gómez. El Sr. Costa crec que li vol fer una pregunta. Sr. Costa.

EL SR. COSTA I SERRA:

No, jo només li volia fer una pregunteta que té un fil conductor. Jo pens, vull dir, i en això, els de la Mesa, l'enhorabona en el sentit que pens, vull dir que dins aquestes diferents xerrades que s'han estat fent dins aquesta comissió, doncs s'ha introduït un element crec que molt important que és veure tot el que parlam des d'una perspectiva de l'ètica i d'altres

valors, més enllà no només de tecnologia, software i hardware, per tant felicitats a la Mesa en aquest sentit.

I hi ha hagut una cosa que n'anam parlant però que a mi em preocupa, jo estic d'acord que qualsevol revolució suposa una revolució de valors i que no és una revolució tecnològica de hardware i software, sinó, però jo el que li volia demanar és que, d'alguna manera, vull dir, en la cultura o almenys en la més propera a nosaltres, crec que aquesta revolució almenys no es veu o no hi ha una cultura o un moviment ciutadà, ja no dic polític, allà on es reflecteixi aquesta resistència cap a una cosa que pareix imperiosa que és aquesta revolució consumista avui molt patentada.

Això s'ha vist a les preguntes que li hem realitzat sobre la dieta televisiva, que pens que un article que feia una diputada que tenc davant, l'altre dia o fa poques setmanes, ho reflectia molt bé; és a dir que d'alguna manera d'una visita d'un cap d'Estat, del cap d'Estat francès, al final al nostre Estat s'havia transformat en una batalla de culs com si parlàssim del Barça i del Madrid, bàsicament aquesta era la reflexió que es feia. I, clar, a mi no em preocupa tant això, sinó que crec que és una imatge una mica patètica d'una societat, sinó quina és l'autoritat moral que tenim de parlar de valors en termes intergeneracionals quan nosaltres, des d'una visita de l'Estat, potser una minoria se salvi, però el conjunt de les societats, m'atreiria a dir de la francesa i de l'espanyola, al final cau en aquesta mediocritat.

Jo li volia demanar, una mica, no la recepta màgica respecte d'això, perquè pens que no hi és, però sí que pens que hi ha una certa incongruència que demanam unes esferes de valors cap a uns menors mentre la gran majoria, cadascú es podria salvar dient i jo no ho veig, però la veritat és que les ràtios aquestes donen que ho veuen de cada tres dos, vull dir algú els deu veure. Per tant, no sé com volem arreglar o donar aquestes marques tenint aquestes ràtios els adults de tanta mediocritat social respecte dels mitjans de comunicació. Per tant jo amb això mantenc un cert escepticisme.

I després una altra cosa, el que passa és que això ja dóna per a molt, i ho deixàrem córrer, però només li vull fer un apunt, perquè hi ha hagut algú al principi i m'ha impressionat. Vostè d'alguna manera ha fet una diferenciació entre allò que els filòsofs grecs parlaven de la veritat real, però que partien, o que nosaltres el que vèiem era la veritat aparent. I clar, una de les preocupacions, per no caure, ara que s'ha mort amb aquestes malalties que patrocinava el doctor Castillo del Pino, és a dir, no tenim el risc que si a través de la xarxa i de la innovació i tecnologia no veiem la realitat, amb els termes que ho plantejaven els filòsofs i només veiem aquesta veritat aparent, acabem amb una dissociació real de la realitat? No sé si he aconseguit explicar-me, però crec que vostè ha fet un esbós per aquest camp i crec que realment és molt interessant, perquè ens trobam que en aquest món globalitzat, allà on la informació bàsicament ja no la tenim pel contacte humà, sinó que la tenim pel contacte dels mitjans de comunicació massius, puguem tenir el risc de la dissociació entre el que deien la veritat aparent i la veritat real.

EL SR. PRESIDENT DE L'OBSERVATORI EUROPEU DE LA TELEVISIÓ INFANTIL (Valentí Gómez i Oliver):

Moltíssimes gràcies, Sr. Diputat. És molt difícil el que vostè ha dit, però intentaré el màxim de precisió, si em permet la Sra. Presidenta.

La tecnologia té una ànima i té un pensament, qui es pensi que no és evident que o és un robot o és un fantasma, és a dir, les tecnologies tenen ànima, lògicament, perquè darrera de tot, després arribarem al cor punt dels filòsofs, hi ha un pensament, que el pensament occidental, no l'oriental, occidental ha evolucionat molt poc des dels presocràtics fins Plató i Aristòtil, pràcticament no ha evolucionat gens.

Segon punt, vostè parla d'aquests valors i com els ciutadans, i llavors jo pens de seguida amb Linux, com hi ha xarxes a nivell internacional que es van mobilitzant per entendre quins són els valors que poden promoure aquestes xarxes. Aquest matí, venint de Madrid amb Iberia, li he preguntat, perquè m'he oblidat dels punts d'Iberia Plus, dic: *señorita ¿qué pasa aquí con el autochequin éste?* Diu: *uuuh!, se quejan todos, digo más o menos, un 70 u 80% se quejan, todos se quejan, todos se quejan*. Però dic: *todo el mundo, lo hace todo el mundo*, perquè tot el món, vas pel món i ho has de fer, encara que sigui a Singapur, a Koala Lumpur, a tot arreu, a Amèrica del Sud, ho entens, però, *uuuh!, aquí se quejan*. Clar, hi ha xarxes a nivell internacional que es preocupen de com aquestes tecnologies van configurant la visió, per tant aquestes xarxes són les que permetran evidentment, com vostè diu, aquests valors.

Tercer punt, els culs, som a un cul de sac. Era molt curiós, que la cosa, ja el país ho fes perquè era una cosa, és tan ridícul, tan ridícul, però clar, aquesta autoritat moral de la qual vostè parla en una època tan aparentment caòtica s'està constituint, i on s'està constituint? S'està constituint, independentment de les grans escoles d'empreses, que s'adonen que no n'hi ha prou amb els diners i el mercat i intenten també vendre valors d'una manera clandestina o hipòcrita, però ho intenten fer, sostenibilitat en tot perquè el món s'ensorra, per la llei d'antropia i perquè Xina és una pol·lució brutal, perquè les mines, el *binning* del món és impressionant i en sabem la meitat de la meitat i això pot petar en qualsevol moment, hi ha molts exemples, allò de l'Aquila, resulta que tot estava construït malament, per tant no s'esverin vostès, s'està construint als llocs on hi ha, diguéssim utòpics, i els utòpics, tenien raó els socialistes utòpics, no els científics, curiosament, utòpics cerquen que aquests valors, crear aquesta xarxa de valors i amb petits detalls i amb petites empreses a tot el món, allò de la *mariposa*, lluiten perquè això lentament vagi sorgint. I lentament això anirà, perquè si no l'altra, vostè, i ara arribarem al tema dels filòsofs, Pédocles parlava dels quatre elements: terra, foc, aire i aigua, però deia: aquests quatre elements s'aguanten sobre dues columnes, una la de l'amor i l'altre de l'odi; el bé i el mal; l'amor, l'antropia, la destrucció.

Per tant, és evident que sempre hi haurà gent que anirà a favor d'aquesta antropia, però és evident que ens hem d'organitzar, com?, són petits exemples, però evidentment referències de valors i són ara les esglésies del llibre, les monoteistes del món, com ho veuen? Que això és una cosa terrible i que intenten de fer aquesta mena de decàleg de quins són els valors que tots estariem d'acord. M'explico? Per tant, els països espavilen i els més espavilats seran els capdavanters, no només en la tecnologia, en la tecnologia i l'esperit, Obama *dixit*. Obama, ara se sap, ho va explicar l'altre dia que a la seva campanya, que el 67% dels 750 milions ho ha fet a través d'internet de 5 a 25 dòlars. I com ho ha fet? Doncs creant una xarxa, donant una il·lusió i sostingut per la dreta, pel centre, per l'esquerra perquè era un imaginari extraordinari. Ja veurem què passa, però és possible espavilar-se davant d'aquesta caòtica destrucció sola.

I finalment hem arribat al punt quart que vostè diu. Clar, la realitat mai no ha existit, a part li podem demanar a Calderón que la varen traduir immediatament els alemanys. Què és la realitat? Els punts de vista, vostès agafen un diari avui, una televisió, quants punts de vista, quina realitat? És només la realitat real? La realitat imaginada? La realitat somiada? La fantasiada? La simbòlica? La caòtica? Què vol dir realitat? Perquè vostè em cregui més..., què va dir el (...), què diu el Nietzsche? No es pot parlar perquè el llenguatge no serveix, això és l'estructuralisme, la física quàntica, no serveix. Llavors de què parlem?, parlem d'aproximacions. En quin sentit aquesta veritat aparent dels grecs que era curiós perquè és el mite de la caverna, jo dic sí, hi ha moltes pantalles, però hi ha una pantalla que és la que pots imaginar el cel. Això és el mite de la caverna, que és un llibret meravellós de Plató.

Llavors, què és la realitat virtual? Per això és tan important tenir un coneixement científic d'aquestes pantalles, és una realitat que és aproximativa als milers de realitats que hi ha, però com a mínim tecnològicament ens podem comunicar tots. No sobre la realitat real, aquesta només la té Déu, però Déu, també ho va explicar Nietzsche, els hermenèutes i el Gadamer, Déu és mort, metafòricament, els déus. Ara s'ha vist a la pel·lícula d'Amenábar. És a dir, atenció, hi ha molt a discutir. Si vostè té la veritat absoluta és lògic que hi hagi una realitat, jo no m'atreveixo a dir tant i més a un parlament, que hi ha una veritat absoluta i una realitat. Hi ha aproximacions en la mesura en què nosaltres anem veient el món emocional, el punt de vista, el defecte. Per tant, de quina realitat ens parla la realitat virtual? L'aproximació emocional i racional a través d'aquestes tecnologies a tots aquests milers de punts de vista i després vostè fa la síntesi. M'agrada això, vull allò, crec això. En aquest sentit jo sóc molt més platònic que aristotèlic, malgrat que Aristòtil era extraordinari i ens ha permès..., però clar, quan després ens arriba la física moderna, després de la Il·lustració hi ha l'estructuralisme, Aristòtil no tenia raó perquè no pensem i llavors escrivim, sinó que són les estructures lingüístiques les que determinen el nostre pensament. Per això és tan important la llengua, *el amor al lenguaje, a todas las lenguas. Por esto en Asia es tan importante el conocimiento que tienen con la no-dualidad, el mundo oriental* amb la física moderna i per això treballen tant bé i són extraordinaris físics els de Pakistan, l'Índia, Àsia.

És a dir, totes les coses tenen una explicació, ho sabrem tot d'aquí 10.000 anys i per això és tan important crear aquesta xarxa a nivell de tecnologia virtual, que ens pot no donar una veritat, però sí aproximacions, diferents punts de vista, com miralls, no?. Com la imatge que vostès tindran d'avui que serà el record, doncs també serà una imatge real, real relativament. Jo espero realment haver-ho fet amb un cert interès i els agraeixo molt, senyors diputats, el món filosòfic és el que més m'agrada.

LA SRA. PRESIDENTA:

Molt bé. Moltes gràcies. Hi ha alguna altra pregunta? No.

Doncs donam les gràcies per la seva presència al Sr. Gómez, per la seva interessant conferència.

EL SR. PRESIDENT DE L'OBSERVATORI EUROPEU DE LA TELEVISIÓ INFANTIL (Valentí Gómez i Oliver):

Moltes gràcies, Sra. Presidenta, a vostès.

LA SRA. PRESIDENTA:

I s'aixeca la sessió. Moltes gràcies.

DIARI DE SESSIONS

DEL

PARLAMENT

DE LES

ILLES BALEARS